

KPSS

GENEL YETENEK / GENEL KÜLTÜR

TÜRKÇE

Çıkmamış
Sorular

ÇIKMAMIŞ SORULAR KPSS - TÜRKÇE SORU BANKASI

Yayın Koordinatörü
Selim IŞIK

Yazarlar
Komisyon

ISBN
978-605-73968-3-9

Baskı

© COPYRIGHT AKADEMİ DENİZİ YAYINCILIK

Bu kitabın her türlü yayım hakkı Akademi Denizi Yayıncılık'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz, herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağ ve diğer elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

AKADEMİ DENİZİ YAYINCILIK

 Saray Mah. Fatih Sultan Mehmet Blv. No: 316
Kahramankazan / ANKARA

 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No
52497

 0552 518 06 06

 akademideniziyayincilik@hotmail.com

 www.akademidenizi.com.tr

TÜRKÇE

TARİH

COĞRAFYA

ANAYASA

İÇİNDEKİLER

■ Sözcükte Anlam	5
■ Sözcüğün Anlam ve Yorumu	9
■ Sözcükler Arası Anlam İlişkileri	13
■ Söz Sanatları	21
■ Deyimler - Atasözleri - İkilemeler	29
■ Kalıplaşmamış Söz Grupları	37
■ Cümlede Anlam	53
■ Eş ve Yakın Anlamlı Cümleler	69
■ Cümle ve Parçada Boşluk Tamamlama	77
■ Cümle Oluşturma	81
■ Cümleden Çıkarılabilecek Kesin Yargıyı Bulma	89
■ Cümledeki Anlam Özelliğini Bulma	93
■ Parçanın Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	105
■ Anlamlı Bir Bütün Oluşturulması İçin Yer Değiştirecek Cümlelerin Bulunması	117
■ Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	125
■ Paragraf	133
■ Çoklu Paragraf Soruları	209
■ İsim (Ad)	237
■ Sıfat (Ön Ad)	241
■ Zamir (Adıl)	245
■ Zarf (Belirteç)	249

■ Edat, Bağlaç, Ünlem	253
■ Eylemde Kip Ve Kişi	257
■ Ek Eylem	261
■ Eylemsiler	265
■ Eylemde Çatı	269
■ Sözcüğün Yapısı	273
■ Ses Olayları	281
■ Yazım Kuralları	285
■ Noktalama İşaretleri	293
■ Cümlenin Ögeleri	301
■ Cümle Türleri	305
■ Anlatım Bozukluğu	309
■ Sözel Mantıksal Akıl Yürütme ve Muhakeme	321

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bebekken uykuya ayırdığımız zaman şimdiki-
den daha fazlaydı.
B) Tipik bir yenidoğan bebek, günde yaklaşık ola-
rak 18 saat uyur.
C) Bebeklerin uykusu zamanları ve düzenleri de fark-
lılık gösterir.
D) Ebeveynler genelde bebeklerini o tatlı uykudan
uyandırmak istemez.
E) Bebeklerin geceleyin sık sık uyanmalarının çe-
şitli nedенleri olabilir.

2. • Sürahideki suyun hepsini adamın kafasına dök-
tü.
• Kuşlara döktüğü yemler hemen bitmişti.
• Hastalanan kızı için sabaha kadar gözyaşı dök-
tü.
• Girdiği son sınavda epey ter döktü.
• Oğlunun iyileşmesi için çok para döktü.

"Dökmek" sözcüğü, yukarıdaki cümlelerde kaç de-
ğişik anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı
sözcük kullanılmamıştır?

- A) Yük hareketleri elektrik akımını, elektrik akımı da
manyetik alanı oluşturur.
B) Önemli ihtiyaçlarımızdan biri olan elektriği sen-
den alamadım maalesef.
C) Maçın 18. dakikasında çektiği şut herkesi heye-
canlandırdı.
D) Tiyatro, yeni sezonda üç oyunla perdelerini aç-
cak.
E) Yaşlanmanın mikrobiyolojik kuramı yeniden or-
taya atıldı.

4. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcükler-
den hangisinin anlamı parantez içinde yanlış ve-
rilmiştir?

- A) Görevinden azledilen müdür mahkemeye baş-
vurdu. (alınan, el çektilen)
B) Elindeki broşürleri kapı kapı gezerek dağıttı. (az
sayfalı küçük kitap)
C) Bu orta hâlli insanların yanında olmak bana gü-
ven veriyor. (ne zengin ne fakir)
D) Hiçbir şeyi kabul etmedi taksiri başkasına attı.
(şüphe)
E) Bir gün bizi de acaba yad ederler mi? (anma)

5. Yeşeren ümitler bir bir solarken uzak diyarlarda
I II III
masal anlatır çocuklar. Çiçekler dökülür masallarda.
IV V

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangi-
leri gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve IV

6. Aşağıdakilerin hangisinde "için" kelimesi kullanılı-
dığı cümleye "amaç" anlamı katmıştır?

- A) Gecenin o saatinde evde olmadığı için çok şans-
lıymış.
B) Tüm parasını ev almak için biriktirmiş.
C) Bu kazağı senin için ördüm.
D) Annesi için birçok şeyi feda etti.
E) Köyde olduğu için faturayı yatıramamıştı.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüklerin tü-
mü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Teknoloji, hayatımızın her alanında kendini his-
settirmekte.
B) Hayatımızda yolunda gitmeyen çok şey olabilir.
C) Olaya farklı bir gözle bakmak gerekir.
D) Toplantıda alevlenen tartışma uzun sürdü.
E) Karanlık bir odada ders çalışılmaz.

8. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili söz, anlamca ötekilerden farklıdır?

- A) Annem eve erken geldi fakat babam daha gelmedi.
- B) Kardeşiniz çok zekiydi ama çalışmıyordu.
- C) Evi satarken bana sorabilirdi ancak gerek duymamış.
- D) Biz seni arayacaktık, sadece telaşlandırmak istemedik.
- E) Ona da bir pay verelim lakin kabul etmez.

9. I. Toplantı esnasında parlayan patron, müdüre hesap sordu.
 II. Gökyüzünde parlayan yıldızları izlerken seni düşünüyorum.
 III. Daha ilk albümde parlayan bu sanatçının önü açık.
 IV. Söz memleketinden açılınca gözlerinin içi parladı.
 V. Uzakta parlayan şeyin ne olduğunu anlamaya çalıştı.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde "parlamak" sözcüğü gerçek anlamında kullanılmıştır?

- A) I ve III
- B) II ve V
- C) III ve IV
- D) I ve V
- E) IV ve V

10. Aşağıdakilerden hangisinde "daha" sözcüğü "henüz" anlamında kullanılmıştır?

- A) Akşam oldu ama daha yapacak çok iş var.
- B) Beni bir daha sakın arama!
- C) Babam daha gelmedi ama annem evde.
- D) Konuyu bir daha açmamasını istedi.
- E) Sen daha küçüksün, diyerek onu maça almadı.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim kullanılmıştır?

- A) Kitabı sesli okurken sözcük vurgusuna dikkat edilmiştir.
- B) Yarın akşamı dört gözle bekliyorum.
- C) İhaleyi alarak karşı firmaya gövde gösterisi yaptılar.
- D) Evin perdeleri kirden görünmüyordu.
- E) Bahar gelince bahçeyi kuş civıltıları doldurdu.

12. "Hangi mantarların zehirli olduklarını renklerinden tanıyım." cümlesinde geçen "tanımak" sözcüğünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) tahmin etmek
- B) düşünmek
- C) ayırt etmek
- D) içine doğmak
- E) hatırlamak

13. Kimimiz çok televizyon izlemenin bizi aptallaştırdığını düşünürken kimimiz bilgisayar başında çok zaman geçirmenin zekâmızı keskinleştirdiğini düşünüyoruz.

Bu cümlede altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamının dışında (mecaz anlamda) kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

14. "Işık, gereksinim duyduğumuz en önemli şey."

Bu cümlede geçen altı çizili sözcük yerine, aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlenin anlamında herhangi bir daralma veya bozulma olmaz?

- A) ihtiyaç
- B) olmazsa olmaz
- C) mutlaka
- D) kabul gören
- E) eğitim

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Mecaz anlam, bir sözcüğün gerçek (temel) anlamından tamamen uzaklaşmasıyla kazandığı yeni anlamıdır. Seçeneklere baktığımızda “uyku, saat, zaman ve neden” sözcüklerinin temel anlamıyla kullanıldığı görülmektedir. D şıkkındaki “tatlı” sözcüğü ise ilk akla gelen yani temel anlam olan “dilimizle aldığımız tat” anlamından tamamen uzaklaşarak “rahat, konforlu” anlamında kullanılmıştır.

(Cevap D)

2. Dökmek sözcüğü,
I. öncülde “boşaltmak” anlamında
II. öncülde “saçmak, serpmek” anlamında
III. öncülde “akıtmak, akmak” anlamında
IV. öncülde “kullanmak, harcamak, sarf etmek” anlamında
V. öncülde “Bol bol vermek, ödemek” anlamında kullanılmıştır. 5 farklı anlamda kullanılmıştır.

(Cevap E)

3. Terim anlam; bir bilim, sanat, meslek dalıyla ya da bir konuyla ilgili özel ve belirli bir kavramı olan sözcüklere denir. Bu tanımdan hareketle,
A şıkkındaki “elektrik akımı, manyetik alan”
C şıkkındaki “şut”
D şıkkındaki “perde”
E şıkkındaki “mikrobiyolojik” sözcükleri terim anlamı olan sözcüklere denir. B şıkkında terim anlamı olan sözcük yoktur.

(Cevap B)

4. Şıklarda parantez içinde verilen anlamlardan azlet (alınan), broşür (az sayfalı küçük kitap), orta hal (ne zengin ne fakir), yad etmek (anmak) kelimelerinin anlamları doğru verilmiş ancak D şıkkındaki taksir (kusur) olması gerekirken (şüpheli) olarak verilmiştir. D şıkkında parantez içinde verilen anlam yanlıştır.

(Cevap D)

5. Gerçek (temel) anlam; bir sözcüğün aklımıza ilk gelen, herkesçe bilinen, sözlükteki ilk anlamına denir. Gerçek anlamından tamamen uzaklaşan sözcükler ise mecaz anlam kazanır.

I. kelime olan “yeşermek” tohumun yeşermesi anlamında olmayıp mecaz anlamda “ümitinin artması, umutlu hale gelmek” anlamındadır.

II. kelime olan “solarken” ifadesi gerçek anlamı olan yeşil hale gelmiş bir bitkinin renginin değişmesi anlamında değil “ümitlerimin bitiyor olması” anlamında mecaz anlamdadır.

III. ve IV. kelimeler ilk akla gelen yani gerçek anlamdadır.

V. kelime olan “dökülmek” gerçek anlamı dışında “değerini ve güzelliğini yitirmek” mecaz anlamıyla kullanılmıştır.

(Cevap C)

6. “İçin” sözcüğünün “amaç” anlamı katması demek, “için” sözcüğü yerine “amacıyla” sözcüğünü getirebildiğimiz durumdur. Yani “için” gördüğümüz yere “amacıyla” sözcüğü geliyorsa aradığımız şık odur. Şıkları incelediğimizde de bu kuralımıza uyan B şıkkıdır.

“Tüm parasını ev almak için biriktirmiş.”
(amacıyla)

(Cevap B)

7. Şıklar incelendiğinde;
A şıkkında “alan” sözcüğü gerçek anlamı dışında,
B şıkkında “yol” sözcüğü gerçek anlamı dışında,
C şıkkında “göz” sözcüğü gerçek anlamı dışında,
D şıkkında “alevlen” sözcüğü gerçek anlamı dışında kullanılmıştır. E şıkkındaki tüm sözcükler ise gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

(Cevap E)

8. Fakat, ama, lakin gibi bağlaçlar düşüncenin yönünü değiştiren sözcüklerdir. Bu sözcüklerden önce gelen cümle ile sona gelen cümle birbirleriyle çelişir. “Ancak” sözcüğü de “ama, fakat, lakin” anlamında kullanılırsa düşüncenin yönünü değiştirir. Soruya baktığımızda “ancak” sözcüğü “ama, fakat, lakin” anlamındadır. D şıkkına baktığımızda ise buradaki “sadece” sözcüğü düşüncenin yönünü değiştirmemiştir. “Sadece” sözcüğü “yalnızca” anlamındadır.

(Cevap D)

9. Sonundaki öncüller incelendiğinde;
I. öncüldeki “parlamak”, “aniden öfkelenmek”,
III. öncüldeki “parlamak” “ünsan, kazanmak”,
IV. öncüldeki “parlamak” “ortaya çıkmak” anlamlarında mecaz olarak kullanılmıştır.
II. ve V. öncüldeki “parlamak” sözcüğü ise gerçek anlamında kullanılmıştır.

(Cevap B)

10. Şıkları incelediğimizde:
A şıkkındaki “daha” sözcüğü “bunun dışında” anlamında
B ve D şıkkındaki “daha” sözcüğü “bundan sonra” anlamında,
E şıkkındaki “daha” sözcüğü “bir işi yapabilmek için yeterli olgunluğa ulaşmamak” anlamında kullanılmıştır.
C şıkkındaki “daha” sözcüğü ise “henüz” zaman anlamıyla kullanılmıştır.

(Cevap C)

11. Üçüncü sorunun cevabında terim anlamın tanımı yapmıştık. Bu tanıma göre baktığımızda:
A şıkkındaki “vurgu” sözcüğü Türkçe dersi (Bilim) ile ilgili bir terimi ifade etmektedir.
Türkçe dersindeki vurgu; konuşma, okuma sırasında bir hece veya kelime üzerine diğerlerinden daha farklı olarak yapılan baskı, aksandır.

(Cevap A)

12. Soruda “---- renklerinden tanım” derken mantarları renklerine bakılarak diğerlerinden ayırt ederim anlamında kullanılmıştır. Mantarları renklerine bakarak ayırt ediyormuş.

(Cevap C)

13. Mecaz anlam, gerçek anlamından tamamen uzaklaşmış sözcüklere deniyordu. Öncüller incelendiğinde:
I. öncüldeki “televizyon” sözcüğü gerçek anlamında,
II. öncüldeki “aptallaştır-” sözcüğü gerçek anlamında,
III. öncüldeki “düşün-” sözcüğü gerçek anlamında,
IV. öncüldeki “zaman” sözcüğü gerçek anlamında kullanılmıştır. V. öncüldeki “keskin” sözcüğü “çok kesici, iyi kesen” anlamında değildir. Mecaz anlamdadır.

(Cevap E)

14. Soruda “gerekşinim” kelimesi yerine hangi sözcük getirilirse anlamda bir daralma ya da bozulma olmaz diye sormaktadır. Bu tür sorularda belirtilen sözcük yerine şıklardaki sözcükleri getireceğiz ve deneyeceğiz. Şıklar denendiğinde en uygun gelen sözcüğün “ihtiyaç” olduğu görülecektir.

(Cevap A)

SÖZCÜĞÜN ANLAM VE YORUMU

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi **temel** anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Aramızdaki sorunlar giderek daha da derinleşiyordu.
B) Toplumun kırılgan yapısı birçok şeye gebedi.
C) Geline noktada artık barış zor görünüyor.
D) Karanlık güçler olmasaydı bu sorun biterdi.
E) Bizim mahalle yüksek olduğu için çok soğuktu.

2. Öğrenciyken oturduğum bu dar sokak

I
düşüncelerimi de darlaştırmıştı âdeta, kararan

II III IV
havayla birlikte kirlî ayakkabılarımı kimse

V
görmesin diye eve doğru ilerlemeye başladım.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamıyla kullanılmış bir sözcük **yoktur**?

- A) Kitap okumak için uygun zaman kollarsak nite-likli bir okuyucu sayılmayız.
B) Bir deneydeki en önemli nokta, değişkenler arasındaki korelasyonun doğru belirlenmesidir.
C) Topun kornere gitmesi taraftara rahat bir nefes aldırdı.
D) Divan edebiyatının bazı mazmunları bugün bile tam olarak anlayamamıştır.
E) Denk bütçe, geçen seneki hareketliliğe göre başarı sayılır.

4. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi **nicel** anlamı **değildir**?

- A) Beş güne kadar borcunu ödemezse icraya verilecekti.
B) Hayatımda onun kadar geniş gönüllü birini görmedim.
C) Ekmeklerin ince doğranmasına dikkat ederdi.
D) Meyvelerin her çeşidinden üç kilo alırız.
E) Kuyunun derinliği tatlı su için yeterli görülmüş.

5. I. Bu şarkı beni sarmıştı ama şarkıyı bir daha dinleyememişim.
II. Askerler sabaha karşı şehri sardı.
III. Mavi bir yazmayı yaralı ayağına sardı.
IV. Yeni oyun beni hiç sarmadı, değiştirelim.
V. Ahmet dayı, bir sigara sarıp iftarı bekledi.

“Sarmak” **sözcüğü**, **yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?**

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

6. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi **yan** anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Çocuğun kolu kırılınca hepimiz çok üzülmüştük.
B) Bahar aylarında ağacın dallarını budarım.
C) Sivri burunlu ayakkabılar giymekten vazgeç.
D) Okulun ilk günlerinde renkli kravatlar takardı.
E) Çok yürüyünce topuklarım ağrımaya başladılar.

7. “Görmek” **sözcüğü**, **aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı anlamda kullanılmıştır?**

- A) Dışarı çıkarken onu görmüştüm.
B) Görmediği bu evi çok merak ediyordu.
C) Bize neler yapıldığını görmek istemiyorlar.
D) Otobüsün gittiğini gördüm ama yetişemedim.
E) Gördüğüm bu manzara beni hayrete düşürdü.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **yansıma** bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Parlak bir ışık gözlerimizi almaya başlamıştı.
B) Kuşların ötüşü çok uzaklardan duyuluyordu.
C) Karanlık çökünce içime bir korku girmişti.
D) Hepimiz bir patırtıyla uyanmış ve şaşırmıştık.
E) Biriken sular birkaç gün evin önüne dolmuştu.

9. "oyun" sözcüğü, aşağıdakilerden hangisinde farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Bütün bunların oyun olduğunu geç de olsa anladık.
- B) Çocuklar oynarken rahatsız edilmek istemez.
- C) Oyun bitince herkes yorulduğunu fark etti.
- D) Öğrendiğim yeni oyunu onlara da öğrettim.
- E) Kreşe başlayınca değişik oyunlar öğrenmiş.

10. Yumuşak sesiyle dinleyicileri kendinden şarkılar

I söylemeye başlayınca ortalığı bir hüzün kapladı.

II III

Bu nazik ortamda insanların taşıdığı ince duygular her

IV an patlak verebilirdi.

V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük somut anlamlı değildir?

- A) Bıçakların en keskin olanını alıp eti doğradı.
- B) Bu havada soğuk suda yüzmek olur mu?
- C) Kalabalığın içinden esmer bir genç bağırdı.
- D) Sıcak yaz akşamlarında balkonda yatarı.
- E) Bu olayın arkasında karanlık güçler de çıkabilir.

12. Aşağıdakilerin hangisinde "bakmak" sözcüğü, açıklamasına uygun kullanılmamıştır?

- A) Bir nesneyi, durumu görmek: Annem çarşıya girdince çocuklara ben bakıyorum.
- B) Hakkında görüş sahibi olmak: Bu olaya hiç de olumlu bakmıyorum.
- C) İhtiyaçlarını gidermek, geçimini sağlamak: Bir adam beş boğaza bakıyor.
- D) İdare etmek, yönetmek: Bir süreliğine şirkete ben bakmıştım.
- E) İlgilenmeme, yüz vermeme: Artık bize bakmaz oldun zengin olunca.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özelden genelle bir sıralama yoktur?

- A) Sokakları, caddeleri geçip geç de olsa geldik.
- B) Evini temiz tutan sokağını, mahallesini temiz tutmuş demektir.
- C) Meslekler içinde öğretmenliğin yeri ayrıdır.
- D) Çocuğun ilk eğitim yerinin aile olduğu unutulmalı.
- E) Kamyon, en çok kazaya yol açan araçtır.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içindeki kavrama uyan bir anlam yoktur?

- A) Bu konuda kendini haklı çıkaracak deliller bulmaya çalışıyor. (Argüman toplama)
- B) Size yardımcı olmaktan çok yoruldu. (Yüksünmek)
- C) Çağımızda bilgisayar, kitaba karşı zafer kazandı. (Galebe çalmak)
- D) İşlerini her zaman önce kendisine beğendirirdi. (Popülizm)
- E) Başkalarını düşünen, herkesin derdine derman olmaya çalışan biriydi. (Diğergamlık)

15. Dille oynamak, dile olabildiğince değişik biçimler vermek, sözcüklerin yakın çağrışımlarını, gidebileceği son durağa kadar izlemek ve bunlardan yepyeni tatlar taşıyan imgeler üretmek, şiirdeki ustalığın gizlidir.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) En beğenilen düşler
- B) Ortaya dökülmeyen imgeler
- C) Daha önce görülmemiş hayaller
- D) Vazgeçilemeyen mecazlar
- E) Derinlerden çıkarılan manalar

SÖZCÜĞÜN ANLAM VE YORUMU

1. **Temel (Gerçek) anlam;** bir sözcüğün akla ilk gelen, herkesçe bilinen, sözlükteki ilk anlamıdır. Şıklardaki altı çizili sözcükler incelendiğinde: “A, B, C, D” şıklarındaki altı çizili sözcükler gerçek anlamlarından tamamen uzaklaşarak mecaz anlam kazanmıştır. “E” şikkındaki “yüksek” sözcüğü ise gerçek anlamı olan “altı ile üstü arasındaki uzaklık çok olan” anlamıyla kullanılmıştır.

(Cevap E)

2. Mecaz anlam, sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşmasıyla kazandığı yeni anlama denir. Öncüle baktığımızda:

- I. öncüldeki “dar” sözcüğü gerçek anlamıyla
II. öncüldeki “düşünme” sözcüğü gerçek anlamıyla
III. öncüldeki “dar” sözcüğü mecaz anlamıyla
IV. öncüldeki “karar-” sözcüğü gerçek anlamıyla
V. öncüldeki “kirli” sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

(Cevap C)

3. **Terim anlam;** bir bilim, sanat, meslek dalıyla ya da bir konuyla ilgili özel ve belirli bir kavramı olan sözcüklerdir. Bu tanımdan hareketle şıkları incelediğimizde:

- B şikkındaki “korelasyon” kelimesi
C şikkındaki “korne” kelimesi
D şikkındaki “mazmun” kelimesi
E şikkındaki “Denk bütçe” kelime grubu terim anlamı sözcükleridir. A şikkında terim anlamı bir sözcük bulunmamaktadır.

(Cevap A)

4. **Nicel anlam;** sayılabilen, ölçülebilene, miktarı tespit edebilen sözcükleri için kullanılan bir terimdir. Bu tanımdan hareketle şıklar incelendiğinde:

- A şikkındaki “beş” sözcüğü
C şikkındaki “ince” sözcüğü
D şikkındaki “üç” sözcüğü
E şikkındaki “derin” sözcüğü nicel anlamlıdır.
B şikkındaki “geniş” sözcüğü mecaz anlamda kullanıldığından nicem anlam olmaktan çıkmıştır. “Geniş” sözcüğü gerçek anlamda kullanılsaydı nicel anlam derdik ama sorudaki şekliyle nicel anlam değildir.

(Cevap C)

5. “Sarmak” sözcüğü ile ilgili öncüller incelendiğinde:
I. öncüldeki “sarmak” sözcüğü “etkisi altına almak”
II. öncüldeki “sarmak” sözcüğü “kuşatmak”
III. öncüldeki “sarmak” sözcüğü “bağlamak, dolamak”
IV. öncüldeki “sarmak” sözcüğü “etkisi altına almak”
V. öncüldeki “sarmak” sözcüğü “dürmek”, anlamlarında kullanılmıştır. I. ve IV. öncüldeki anlamları aynı diğerleri farklıdır. “Sarmak” sözcüğü dört farklı anlamda kullanılmıştır.

(Cevap D)

6. Yan anlam, sözcüğün gerçek anlamından tamamen kopmadan (şekilsel veya işlevsel olarak benzerlik göstererek) kazandığı yeni anlama denir. Bu tanımdan hareketle şıkları incelediğimizde:

- A şikkındaki “kol” sözcüğü gerçek anlamında
B şikkındaki “dal” sözcüğü gerçek anlamında
D şikkındaki “renkli” sözcüğü gerçek anlamında
E şikkındaki “topuk” sözcüğü gerçek anlamında kullanılmıştır. C şeklindeki “burun” sözcüğü ise gerçek anlamıyla şekilsel bir iribat kurup yeni bir anlam kazanmıştır. “Burun” sözcüğü yan anlam kazanmıştır.

(Cevap C)

7. “Görmek” sözcüğü A, B, D ve E şıklarında görme organı olan gözün yaptığı işlev olarak kullanılmıştır. C şikkında “görmek” sözcüğü “anlamak, kavramaya çalışmak” anlamıyla kullanılmıştır.

(Cevap C)

8. Yansıma sözcükler, doğadaki seslerin bire bir taklit edilmesiyle ortaya çıkan kelimelerdir. Yansıma sözcüklerde sesin olması ve sesin bire bir taklit edilmesi iki önemli kuraldır. Bu bağlamda şıklar incelendiğinde:

- A şikkındaki “parlak” yansıma değil, ses yok.
B şikkındaki “ötüş” yansıma değil, bire bir ses taklidi yok.
C şikkındaki “çöküş” yansıma değil, bire bir ses taklidi yok.
E şikkındaki “doluş-” yansıma değil, bire bir ses taklidi yok.
D şikkındaki “patırtı” sözcüğü yansıma sözcüktür.

(Cevap D)

9. "Oyun" sözcüğü barındıran şıklar dikkatlice incelendiğinde

A şıkında "oyun" sözcüğü "hile, düzen"

B, C, D ve E şıklarındaki "oyun" sözcüğü ise "iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence" anlamında kullanılmıştır. A şıkındaki "oyun" sözcüğü diğer şıklardaki anlamından farklı bir anlamda kullanılmıştır.

(Cevap A)

10. Gerçek (temel) anlamın tanımını birinci sorunun cevabında yapmıştık. Bu bağlamda değerlendirdiğinde;

I. öncüldeki "yumuşak" sözcüğü mecaz anlamda

II. öncüldeki "kapla-" sözcüğü mecaz anlamda

IV. öncüldeki "nazik" sözcüğü mecaz anlamda

V. öncüldeki "patlak verebil-" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır. II. öncüldeki "hüzün" kelimesi ise gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

(Cevap B)

11. Somut anlam, beş duyu organımızın herhangi biriyle algılayabildiğimiz sözcüklerdir. Bu tanımdan hareketle şıklar incelendiğinde;

A şıkındaki "keskin" sözcüğünü tenimizle hissettiğimizden

B şıkındaki "soğuk" sözcüğünü tenimizle hissettiğimizden

C şıkındaki "esmer" sözcüğünü gözümüzle hissettiğimizden

D şıkındaki "sıcak" sözcüğünü tenimizle hissettiğimizden somut anlamlı sözcüklerdir.

E şıkındaki "karanlık" sözcüğü mecaz anlam kazandıği için somut anlama değildir.

(Cevap E)

12. A şıkında verilen "görmek" sözcüğü bir nesneyi, durumum görmek anlamında değil; idare etmek, yönetmek anlamındadır. A şıkındaki "görmek" sözcüğünün açıklaması yanlış verilmiştir.

(Cevap A)

13. Sözcüğün bir türün tamamı için kullanılmasına genel anlam, o türün sadece bir ya da birkaç örneğine işaret edecek şekilde kullanılmasına ise özel anlam denir. Özelden genele ve genelden özele de bu tanımdan hareketle ortaya çıkarılır. Şıkları incelediğimizde:

A şıkında özelden genele bir sıralama vardır.

B şıkında özelden genele bir sıralama vardır.

D şıkında özelden genele bir sıralama vardır.

E şıkında özelden genele bir sıralama vardır.

C şıkında ise meslekler (genel) öğretmenlik (özel) bir sıralama vardır.

(Cevap C)

14. Cümledeki sözlükler ve ayraç içindeki anlamlara bakıldığında:

A şıkındaki "delil" kelimesi ile "Argüman"

B şıkındaki "yorul-" kelimesi ile "yüksünmek"

C şıkındaki "zafer" kelimesi ile "galebe çal-"

E şıkındaki "başkalarını düşünen" kelimesi ile "Diğergamlık" sözcükleri uyumludur ancak D şıklarındaki "kendisini beğendir-" ile "popülizm" uyumsuzdur. Popülizm kısaca halk yardaklığı demektir ve burdaki anlamına uygun düşmemektedir.

(Cevap D)

15. Soruda "yepyeni tatlar taşıyan imgeler" ile anlatılmak istenen sormuştur. Sözcük grubuna dikkatlice baktığımızda "yepyeni" sözcüğü bize çok büyük bir ipucu vermektedir. "yepyeni" dediğine göre daha önceliklerden farklı, orijinal, özgün... gibi anlamları olması gerekiyor. Şıkları incelediğimizde bahsettiğimizde açıklamaya en yakın şık C şıkında olan "Daha önce görülmemiş hayaller" cümlesi olduğunu görüyoruz. Diğer şıkların belirtilen söz grubunun anlamıyla alakası yoktur.

(Cevap C)

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler zıt anlamlı değildir?

- A) Her güzelliğin içinde bir çirkinlik mutlaka vardır.
B) Az bir ücretle çalışmasına karşın çok savurgandı.
C) Kaba insanlara ince davranmayı öğretmek gerekir.
D) Soğuk bir havada sıcak bir karşılama töreni düzenlemişlerdi.
E) Gelen her zaman gideni ararır.

2. Zaman baş döndürücü bir şekilde hızla ilerlemeye

I II III
devam ederken önümüzdeki yüzyılın buluşlarını
IV V
düşünmek bile insanı heyecanlandırmaya yetiyor.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisinin yerine eş anlamlısı kullanılamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özelden genele bir sıralama vardır?

- A) Sanat dünyasındaki olumlu gelişmeler özellikle tiyatroya yaradı.
B) Ülkemizin en güzel şehirlerinden biri de Mersin'dir.
C) Karıncalara göre aslan masum bir hayvandır.
D) Dünyadaki en kalabalık nüfusa sahip olan ülke Çin'dir.
E) Biri bana çiçek gönderecekse bu kesinlikle papatya olmalıdır.

4. Güneş o sabah ilk kez bu kadar güzel doğmuştu

I
köyün üzerine. Nedense kuşlar farklı ötüyor o dar
II III
ev bana saray gibi geliyordu. Kalbim yerinden
IV
fırlayacak kadar hızlı atıyordu. Umutlarım beni
V
hayata bağlıyordu artık.

Bu parçada numaralanmış sözcükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcüğün zıt anlamlısı "batmak"tır.
B) II. sözcük yansıma sözcüktür.
C) III. sözcük nicel anlamlıdır.
D) IV. sözcüğün eş anlamlısı "yürek"tir.
E) V. sözcük soyut anlamlıdır.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler sestese değildir?

- A) Bir kutu boya al ve bu duvarı boya.
B) Elimdeki gülü görünce gülmeye başladı.
C) Yüzmeye gitmeden yüzüne krem sürdü.
D) Çayın kenarına oturmuş çay içiyorlardı.
E) Elin hakkına el uzatmayan biriydi.

6. "Küsmek - darılmak" sözcükleri arasındaki anlam ilişkisine benzer bir ilişki, aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) Kılık - kıyafet
B) Hisim - akraba
C) Deneme - sınama
D) Acemi - tecrübesiz
E) Araç - taşıt

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde somut anlamlı bir sözcük soyut anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

- A) Cebinden çürümüş simitlerini çıkarıp masaya bıraktı.
- B) Söyledikleri nedense kalbimi kırdı.
- C) Rüyasında gördüğü garip ağaç onu çok korkutmuştu.
- D) Kıyıları vuran dalgaların sesi çok etkileyiciydi.
- E) Çocuğunun hastalığı onu endişelendirmişti.

8. I. Babam dururken olayı amcama anlatmak yanlış olur.
 II. Okulun katı kurallarına uymak gerekir.
 III. Kapıda bekleyen iri cüsseli adam çok sinirliydi.
 IV. Annem varken başkasından yardım istemek pek mantıklı değil.
 V. Düşüncelerinde pek tutarlı değildi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangileri eş anlamlıdır?

- A) I ve III
- B) II ve V
- C) III ve IV
- D) I ve IV
- E) III ve V

9. I. Ben böyle geniş insan görmedim.
 II. Aldığı ikramiyeyle geniş bir ev almayı planlıyordu.
 III. Ufku geniş olan gençlere ihtiyaç duyuyoruz.
 IV. Sofrayı geniş bir masaya kurmaya karar verdi.
 V. Onun geniş yüreğinde herkese yer vardı.

Yukarıda numaralanmış cümlelerde geçen "geniş" sözcüğünün hangileri nicel anlamlıdır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve V
- D) II ve IV
- E) IV ve V

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yansıma sözcük kullanılmamıştır?

- A) Bütün gün uğraşıp evi pırıl pırıl temizledi.
- B) Ötüşen kuşların seslerini zaman zaman hırıltılar bölüyordu.
- C) Şırlı şırlı akan bir derenin kenarında piknik yaptık.
- D) Geceyi bölen patlama bizi tedirgin etti.
- E) Kulağımın dibinde vızıldayan sivrisinek dikkatimi dağıtıyordu.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün sesteşi yoktur?

- A) Her yaz mutlaka köye gider, orada iki ay kalırdı.
- B) Bindiği otobüs yolda arızalanınca okula geç kaldı.
- C) Çekmecenin gözünde cüzdanını unutunca geri döndü.
- D) Sabaha kadar dilindeki yaradan dolayı uyuyamadı.
- E) Yüzünü yıkadıktan sonra sofraya oturdu.

12. "Üslup - biçem" sözcükleri arasındaki anlam ilişkisine benzer bir ilişki, aşağıdaki cümlelerin hangisinde yoktur?

- A) Talih - baht
- B) Edebiyat - yazın
- C) Mağara - in
- D) Güz - sonbahar
- E) Sezgi - ihtimal

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

1. Soruyu çözerken sadece altı çizili sözcüklere bakarsak soruyu yanlış çözeriz. sözcüğün cümle içinde kazandığı anlam zıt anlam için önemlidir. Bu bağlamdan baktığımızda:

A şıkkındaki “güzel” ve “çirkin” zıt anlamlı

B şıkkındaki “az” ve “çok” zıt anlamlı

C şıkkındaki “kaba” ve “ince” sözcükleri her ikisi de mecaz anlam kazanmış ve zıt anlamlı olmuşlar.

E şıkkındaki “gelen” ve “giden” zıt anlamlıdır.

D şıkkında ise “soğuk” sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmamış “sıcak” sözcüğü ise mecaz anlamıyla kullanılmış ve “sıcak” sözcüğü farklı bir anlam kazanmıştır. Bu iki sözcük zıt anlamlı değildir.

(Cevap D)

2. Soruda öncüllerde:

“zaman” sözcüğü yerine “vakit”

“hız” sözcüğü yerine “sürat”,

“yüzyıl” sözcüğü yerine “asır”,

“buluş” sözcüğü yerine “icat”, sözcükleri getirilebilir.

“baş” sözcüğü yerine eş anlamlısı getirilemez çünkü “baş döndürücü” deyimdir ve deyimler kalıplaşmış, değiştirilemez söz öbekleridir.

(Cevap B)

3. Sözcüğün bir türün tamamı için kullanılmasına genel anlam, o türün sadece ya da birkaç örneğine işaret edecek şekilde kullanılmasına özel anlam denir. Özelden genele ve genelden özele sıralamaları da bu tanıma göre yapılan şıklara baktığımızda:

A şıkkında sanat (genel) tiyatro (özel) anlam

B şıkkında ülke (genel) Mersin (özel) anlam

D şıkkında dünya (genel) Çin (özel) anlam

E şıkkında çiçek (genel) papatya (özel) anlamlıdır.

C şıkkında ise karınca (özel) hayvan (genel) anlamlıdır.

(Cevap C)

4. Şıklara baktığımızda:

A'da “doğmak” sözcüğünün zıttı “batmak”tır, doğru.

C'de “dar” sözcüğü nicel anlamlıdır, doğrudur.

D'de “kalp” sözcüğünün eş anlamlısı “yürek”tir, doğrudur.

E'de “umut” sözcüğü soyut anlamlıdır, doğrudur.

B'de ise “öt-” sözcüğü yansıma sözcük olarak belirtilmiştir, bu yanlıştır. Çünkü yansıma sözcükler, doğadaki seslerin bire bir taklitleriyle oluşur. Kuşlar “öt,öt” diyerek ötmezler. Ses taklidinin aynı olması gerekir.

(Cevap B)

5. Şıkları incelediğimizde:

B şıkkındaki “gül” sözcükleri, “çiçek” ve “gül-” anlamlarında olduğundan sesteştir.

C şıkkındaki “yüz” sözcükleri, “yüz-” ve “çehre” anlamlarında olduğundan sesteştir.

D şıkkındaki “çay” sözcükleri, “akarsu” ve “içilen çay” anlamlarında olduğundan sesteştir.

E şıkkındaki “el” sözcükleri, “yabancı” ve “organ” anlamlarında olduğundan sesteştir. Yani bu sözcüklerin ilk anlamları ile ikinci anlamları arasında hiçbir bağlantı yoktur. A şıkkındaki “boya” sözcüğü ise ortak köklü sözcüklerdir ve sesteş değildir.

(Cevap A)

6. Soruda verilen “küsmek-darılmak” sözcükleri eş anlamlı değil, yakın anlamlı sözcüklerdir. Şıklara baktığımızda:

A şıkkındaki “kılık” ve “kıyafet” yakın anlamlıdır.

B şıkkındaki “hısım” ve “akraba” yakın anlamlıdır.

C şıkkındaki “deneme” ve “sinama” yakın anlamlıdır.

E şıkkındaki “araç” ve “taşıt” yakın anlamlıdır.

D şıkkındaki “acemi” ve “tecrübesiz” sözcükleri yakın anlamlı değil, eş anlamlı sözcüklerdir.

(Cevap D)

7. Somut anlamlı bir sözcüğün soyut anlama gelmesi demek, normalde somut olan bir sözcüğün cümle içindeki anlamıyla soyut bir anlam kazanmasıdır. Sorudaki şıklara bakacak olursak B şıkkındaki "Kalp" sözcüğü normalde somut bir sözcüktür ancak bu cümlede "kalp kırmak" deyimini ile "üzülmek, üzme" anlamı kazanmış ve soyut anlamlı bir sözcük olmuştur.

(Cevap B)

8. Sorudaki eş anlamlı sözcükleri bulurken sadece altı çizili sözcüklere bakarsak eş anlamlı sözcükleri bulamayız. Cümledeki anlamına bakarak eş anlamlı sözcükleri bulmamız gerekir. I. cümledeki "dururken" ve IV. cümledeki "varken" sözcükleri cümledeki anlamları bakımından eş anlamlılık kazanmışlardır.

(Cevap D)

9. Nicel anlam; sayılabilen, ölçülebilir ve sayılabilir veya ölçülebilir sözcükler için kullanılır. "Geniş" sözcüğü cümlelerin hangisinde sayılabilir veya ölçülebilirse o cümlelerimizdeki "geniş" sözcüğü nicel anlamlıdır.

II. cümledeki "geniş ev"i m² olarak ölçebildiğimizden IV. cümledeki "geniş masa"yı m olarak ölçebildiğimizden nicel anlamlı sözcüklerdir.

(Cevap D)

10. Yansıma sözcük, doğadaki seslerin birebir taklit edilmesiyle ortaya çıkan sözcüklerdir.

B şıkkındaki "hırıltı" yansıma sözcük,

C şıkkındaki "şırıl şırıl" yansıma sözcük,

D şıkkındaki "patlama" yansıma sözcük,

E şıkkındaki "vızılda-" yansıma sözcüklerdir.

A şıkkındaki "pırıl pırıl" sözcüğü ise yansıma değildir çünkü ses yoktur.

(Cevap A)

11. Şıkları incelediğimizde:

A şıkkındaki "yaz" sözcüğünün sesteşi "yaz-, mevsim",

B şıkkındaki "bin" sözcüğünün sesteşi "1000",

D şıkkındaki "dil" sözcüğünün sesteşi "lisan",

E şıkkındaki "yüz" sözcüğünün sesteşi "çehre, yüz-" sözcükleridir. C şıkkındaki "göz" sözcüğünün ise sesteşi yoktur.

(Cevap C)

12. Soruda verilen "üslup-biçem" sözcükleri eş anlamlıdır. Şıklarda verilen "talih-baht", "Edebiyat-yazın", "mağaza-in", "güz- sonbahar" sözcükleri de eş anlamlı sözcüklerdir. E şıkkındaki "sevgi-ihtimal" sözcükleri ise eş anlamlı değildir.

(Cevap E)